

Rigsdagstidende.

1855. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 172.

Sjette Sessions anden Samling.

57de Møde.

Torsdagen den 15de Marts.

(Forts.)

Møller: Ja, det ærede Medlem har rettet en Feiltagelse, idet han her har oplæst, at Præsterne vare fritagne; men det er ikke alle Steder, at Præsterne selv have villet være fritagne. Saaledes er det f. Ex. Tilfældet i Eyens Stift, hvor jeg i Forening med andre geistlige Medlemmer har været med at stifte en sliq Kasse for Skolelærer=Enker, i Erkjendelse af, at Enkerne efter Mænd, som havde arbejdet for Oplysningen, og som ofte sade med flere Børn, mange Gange havde et aldeles kummerligt Udkomme, som man virkelig ikke kunde være bekendt. Det er mig bitterligt, at der er Sogne, hvor de have taget af Fattiggassen, for at give til Skolelærer=Enkerne; men det er dog virkelig usømmeligt for en Stand, som har et saa alvorligt og betydningsfuldt Kald at udføre, at de skulle være udsatte for, at deres Enker skulle faae Hjælp sammen med andre Almisfelemmer. Det ærede Mindretal har rigtignok sagt, at det vilde forøge Byrden i en meget høi Grad baade for Lærer og Commune. Ja, i den Henseende tager jeg jo ogsaa Deel for mit Hartkorn med de Andre; men jeg troer, at der i den Commune, hvor jeg er godt kjendt, slet ikke vil høres nogen Klage derover. Jeg troer ogsaa, at der i Communerne i Almindelighed er Erkjendelse af, at man skal aflægge Enkerne nogenlunde anstændigt og sørge for deres Fremtid saaledes, at de ikke falde Communen til Byrde, som oftere er skeet hidtil. Det er nem-

lig meget faa Steder, at de faae fri Bolig og Brændsel. Der er mange Steder, hvor denne mindre Enkekasse, som den ærede Taler henviser til, slet ikke eksisterer, og, naar de nu ogsaa kun faae en Snees Daler og en Ottendedeel i Pension af Embedets faste Indtægter, saa er det virkelig mange Steder meget smaat. De faae nemlig ikke Pension af Skoleloddens Afgrøde saalidt som af Brændsel og Fourage, og de faae i Reglen heller ikke noget af faste Offre og Accidentser, i alt Fald kun af den ubetydelige Sum, hvortil de ere ansatte i vedkommende Skoleplan. Det er mig bekendt, at de slet ikke have faaet andet end en Ottendedeel af de faste Kornindtægter. Naar den ærede Taler har meent, at det vilde bebyrde den Commune, hvor han boer, naar Bidraget skulde være til det 5-dobbelte, fra 16 Rd. til 80 Rd., saa maa jeg gjøre opmærksom paa, at denne Commune er meget stor; det veed jeg alene deraf, at den har 7 faste Skolelærere. Det er en Commune, om jeg huffer ret, paa 800 til 900 Tdr. Hartkorn. Det forekommer mig, at det ikke vilde være saa uretsfærdigt, om man der skulde komme til en forøget Udgift af ca. 8 p. pr. Td. Hartkorn for at betrygge Enker og gamle Skolelærere. Jeg kan altsaa ikke andet end anbefale dette Forslag; fordi det er min Mening, at det, man siger i Ord, skal man vise i Gjerning; man skal hellere tale mindre og gjøre mere; men her har man hele Tiden talt om at forbedre Skolelærernes Vilkaar, og nu kommer her et Forslag, som jeg synes netop betrygger dem der, hvor de meest trænge til at betrygges, nemlig med Hensyn til deres Enkers Fremtid og deres egen Fremtid, naar de selv blive gamle og affældige; og saa synes jeg virkelig, at det er urimeligt og ubil-